

ZAJIŠTĚNÍ HAVARIJNÍHO STAVU ŽELEZNÉHO KŘÍŽE NA KALVÁRII
U KAPLE PANNY MARIE U OBRÁZKU

01/2024

Vanesa Trostová

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Vanesa Trostová".

BcA. Markéta Novotná Havlínová

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Novotná M.". The signature is stylized and includes a period at the end.

Mgr. Jiří Bláha, DiS.

1.0. Lokalizace památky

Obec: Ruprechtice, Liberec XIV

Katastrální území: kat. úz. 682144 Ruprechtice, parc. č. 911/4 (Kalvárie)
898 aj. (křížová cesta), 903 (kaple)

Název objektu: Sousoší Kalvárie u kaple Panny Marie „U obrázku“

2.0. Údaje o památce

Autor: Benedikt Herden z Martínkovic u Broumova

Datace: 1807, Stavebník Georg Wöber, rychtář z Ruprechtic s manželkou (o rok dřív se díky pramenu uzdravil)

Materiál/technika: pískovec/sekaná skulptura a související architektura, železný profilovaný kříž

Památková ochrana: kulturní památka rejst. č. ÚSKP 22323/5-4171

(kaple Panny Marie U obrázku vč. křížové cesty a Kalvárie)

Opravy: 1862 kříž i obě sochy renovovány malířem z Liberce Adolfem Burianem

1887 další obnova (K. Bohm)

zatím nedatovaná je oprava, při které byly části sousoší osazeny do železných travert

3.0. Údaje o akci

Majitel: Římskokatolická farnost – arciděkanství Liberec

Objednatel: Římskokatolická farnost – arciděkanství Liberec

Zhotovitel:

Vanesa Trostová, restaurátorka, kamenosochařka

povolení MKČR č.j. k.7.404/97

Oldřichov v Hájích 298, Chrastava, 46331

IČO 66099927

Tel.: +420 606 786 699

E-mail: vanesatrostova@seznam.cz

BcA. Markéta Novotná, restaurátorka, sochařka

povolení MKČR č.j. k.7.407/97 a 23766/2019

Pecka 403, 507 82 Pecka

IČO 66435153 DIČ CZ7462240192

Tel.: +420 603 409 0793

E-mail.: karmetka9@gmail.com

Mgr. Jiří Bláha, DiS.

Javorník 41, 463 43 Proseč pod Ještědem

tel. +420 776 059 335

E-mail: info@jiriblaha.cz

Popis havarijního stavu železného kříže:

Dle vizuálního restaurátorského průzkumu ze dne 24. 1. 2024 se zjistil havarijní stav železného kříže, který je součástí kamenného sousoší Kalvárie u kaple Panny Marie „U obrázku“. Koroze železného materiálu postoupila natolik, že hrozilo odlomení vrchní části a jeho následný pád. Pád kříže by akutně ohrozil torso Máří Magdaleny ke kterému je přichycen šrouby, a následně i jiné partie kamene, zvláště kolem soklové části, do které je zapuštěn.

Zkorodovaný kříž je také původcem rozsáhlých trhlin hlavně ve vrchní a zadní soklové části kalvárie.

Kříž z železných traverz je součástí předchozího restaurátorského zásahu. Poté, co se kamenný kříž s Kristem pravděpodobně zřítíl a rozlomil na několik kusů, byly části kamene následně spojeny na čepy a uchyceny do traverzy, která prochází i celou výškou podstavce. Tam byla zapuštěna pod úroveň kamene. Kvůli tomu byla odsekána část původního nápisu a reliéfů se stigmaty, která byla následně rekonstruována do armovaného tmelu – i tato část je v současnosti rozlámaná vlivem koroze kříže. O zásahu se nezachovaly žádné informace a během dalšího průzkumu budeme pokračovat v pátrání po tom, kdy byl proveden, i o dalších podrobnostech.

Postup záchranných prací:

Po vizuálním průzkumu a poradě s zástupcem příslušného NPÚ a majitelem bylo rozhodnuto o rychlém sejmutí části kříže, která hrozila pádem a dalším poškozením sousoší, a o jeho deponování do nedaleké kaple Panny Marie U obrázku. Z nedostatku finančních prostředků jsme se rozhodli ochránit soklovou část alespoň provizorním překrytím plachtou, aby se omezilo zatékání vody do rozsáhlých prasklin ve hmotě kamene.

Postup prací v bodech:

- **vizuální restaurátorský průzkum a fotodokumentace**
- **demontáž vrchní části kříže**
- **deponování části kříže do kaple Panny Marie U obrázku.**
- **zakrytí trhlin krycí plachtou**

V Oldřichově v Hájích 4. 2. 2024

Výpracovaly: Vanesa Trostová

BcA. Markéta Novotná

Mgr. Jiří Bláha, DiS.

Obrazová dokumentace:

Pohled na kalvárii z boku. Šipkou je označena část již uvolněného torsa Máří Magdaleny ke které je kříž uchycen třemi mohutnými šrouby. Pod těmito šrouby je velice ztenčená zkorodovaná část kříže která hrozí odlomením.

Obrazová dokumentace:

Pohled zezadu. Torso Máří Magdaleny uprostřed je uvolněné s již nefunkčním spárováním. Při uvolnění železného kříže by hrozil jeho pád. Šipkou je označeno kritické ztenčení hmoty kříže.

Obrazová dokumentace:

Detail ztenčené části u uvolněného torsa.

Prasklina způsobená korozí železa. Tyto praskliny byly překryty krycí plachtou.

Obrazová dokumentace:

Detail místa kde koroze narušila statiku železného kříže.

Obrazová dokumentace:

Detail koroze materiálu.

Obrazová dokumentace:

Kříž byl v příhodném bodě odřezán a deponován v blízké kapli Panny Marie U obrázku.

Obrazová dokumentace:

Detail řezu.

Obrazová dokumentace:

Překrytí soklové části krycí plachtou.

Obrazová dokumentace:

Překrytí soklové části krycí plachtou.